

PRESENTACIÓ

El volum 19 de *Collectanea Botanica* que ara teniu a les mans té un caràcter diferent dels números habituals de la revista. A partir d'una idea de Josep M. Montserrat, hem aplegat un conjunt d'articles que volen reflectir l'estat actual de les recerques que es duen a terme sobre la tribu *Delphineae* Warming (*Ranunculaceae*).

La tribu *Delphineae*, de distribució fonamentalment boreal, conté dos grans gèneres, *Aconitum* (c. 350 espècies, cf. TAMURA, 1967) i *Delphinium* (c. 365 espècies cf. MALYUTIN, 1987) i dos gèneres de dimensions més reduïdes. Aquests són *Consolida* (DC.) S.F. Gray (unes 40 espècies, cf. TRIFONOVA en aquest volum), segregat de *Delphinium* s. str. de fa temps i ja plenament acceptat en l'actualitat (cf. *Flora Europaea* —PAWLOWSKY, 1964—, *Flora of Turkey* —DAVIS, 1965— i *Med-Checklist* —GREUTER, BURDET & LONG, 1987) i *Aconitella* Spach, recuperat recentment (9 espècies, cf. també TRIFONOVA, aquest volum). Finalment, el gènere *Chienia* W.T. Wang ha estat definitivament rebutjat com a tal i reconegut com una mera anomalia d'alguns individus de *D. grandiflorum* L. (TAMURA, 1967; WANG, 1979; TRIFONOVA, l.c.).

El volum de literatura científica que es produeix cada any referida a la tribu *Delphineae* es va incrementant progressivament i, amb ell, la dispersió en revistes especialitzades, cada cop més, en diverses branques de les Ciències de la Vida. Això ens ha esperonat a tractar de reunir en un volum monogràfic un aplec de treballs que, d'habitud no trobaríem pas mai de costat, a la mateixa revista. L'encert o no de la tria és responsabilitat meua. Tanmateix, crec que s'hi pot trobar representació de ben diverses maneres d'abordar l'estudi de les *Delphineae* i això en pot fer interessant la lectura. Per a nosaltres (em refereixo als autors que hi participem) ha estat una ocasió de trobada interessantíssima, de la qual han sorgit ja alguns projectes en comú.

Un total de deu articles conformen aquest número que cobreixen enfocaments força diversos i metodologies d'estudi complementàries. Obren el volum dos treballs sobre Bio-

PRESENTATION

Volume 19 of *Collectanea Botanica*, which you have in front of you, is different from normal issues of the journal. In response to a suggestion from Josep M. Montserrat, we have collected a set of articles which aim to reflect the present state of research in progress on the Tribe *Delphineae* Warming (*Ranunculaceae*).

The tribe *Delphineae*, which is primarily boreal in distribution, comprises two large and two smaller genera. *Aconitum* (c. 350 species, cf. TAMURA, 1967) and *Delphinium* (c. 365 species, cf. MALYUTIN, 1987) are the two larger genera. The first of the two smaller ones is *Consolida* (DC.) S.F. Gray (some 40 species, cf. TRIFONOVA in this volume), which was separated from *Delphinium* s. str. some time ago and has now gained general acceptance (cf. *Flora Europaea* —PAWLOWSKY, 1964—, *Flora of Turkey* —DAVIS, 1965— and *Med-Checklist* —GREUTER, BURDET & LONG, 1987) while the other is *Aconitella* Spach, which has recently been reinstated (9 species, cf. also TRIFONOVA, in this volume). *Chienia* W.T. Wang has been definitively rejected as a genus and recognized as a mere anomaly of a few individuals of *D. grandiflorum* L. (TAMURA, 1967; WANG, 1979; TRIFONOVA, l.c.).

As the amount of scientific literature produced each year on the Tribe *Delphineae* grows, the articles tend to be increasingly widely scattered among an ever larger number of journals specializing in different branches of the life sciences. This fact prompted us to attempt to bring together in a single monographic volume a set of articles which would usually never be found side by side in the same journal. Responsibility for the choice of the articles, whether well- or ill-advised, is mine. Nonetheless, I feel the cross-section of different approaches to the study of the *Delphineae* which it contains will make for interesting reading. For us (I refer to the authors who did contribute) it has provided a very stimulating opportunity to get together, from which certain joint projects have already emerged.

The ten articles that make up this issue

logia de la Reproducció. Representen una valuosa mostra dels estudis que, fa més de vint anys, duen a terme diversos equips de l'escola nordamericana, en particular sobre *Delphinium nelsonii* Greene, al Rocky Mountain Laboratory.

Els segueix un bloc d'articles més estretament relacionats amb la Sistemàtica. D'una part, hom descriu una nova subspècie de *Consolida* d'Anatòlia (Turquia), que és una mostra de l'extraordinari ritme de noves descobertes taxonòmiques de la tribu *Delphineae*; a mesura que es van explorant nous territoris del continent asiàtic, pràcticament, una espècie per any (1978: *Consolida lineolata* Huber-Morath & Simon d'Anatòlia; 1979: *Delphinium nygdeggeri* Huber-Morath d'Anatòlia; 1982: *C. staminosa* Davis & Sorger i *C. stapfiana* Davis & Sorger, ambdues d'Anatòlia; 1984: *C. arenaria* A. Calström de les Illes de l'Egeu i *D. sheilae* Kit Tan, d'Aràbia; 1986: *D. cilicicum* Davis & Kit Tan i *D. munzianum* Davis & Kit Tan, tots dos també d'Anatòlia; 1987: *C. lorestanica* Iranshahr i *C. kandaharica* Iranshahr d'Iran i Afganistan, respectivament; 1988, *D. gueneri* Davis d'Anatòlia, només referides a la regió Irano-Turaniana, sense comptar amb les nombroses espècies descrites per W.T. Wang de la Xina, en treballs difícilment disponibles a Europa Occidental).

A continuació una revisió dels *Delphinium* de Califòrnia, als Estats Units d'Amèrica, aporta un bon exemple d'aproximació ecològica a l'aprofundiment de l'estudi de regions florístiques tradicionalment considerades com a "ben estudiades". Al seu costat, el gènere *Aconitella* i les espècies anuals de *Delphinium*, que fins fa ben poc havien merescut escassa atenció a causa del llur petit volum, són estudiats des d'una perspectiva evolutiva que aporta més d'una clau interessant per a comprendre la filogènia en el conjunt de la tribu a través dels seus representants més evolucionats.

Més endavant, un tercer grup de treballs demostra com les aproximacions parcials a partir de tècniques altament especialitzades com són la microscòpia electrònica i l'anàlisi química d'alta resolució permeten aportar noves dades de gran significació sistemàtica.

span a wide variety of viewpoints and complementary research methodologies. The volume begins with two studies on Reproductive Biology which constitute a valuable sample of the studies conducted at the Rocky Mountain Laboratory over the past twenty years by various teams of the American school, notably on *Delphinium nelsonii* Greene.

These are followed by a set of articles more closely related to Systematics. One describes a new subspecies of *Consolida* from Anatolia (Turkey), an illustration of the extraordinary speed —practically one species per year— at which new taxa belonging to the *Delphineae* tribe are being discovered as new Asiatic territories are explored (1978 — *Consolida lineolata* Huber-Morath & Simon, Anatolia; 1979 — *Delphinium nygdeggeri* Huber-Morath, Anatolia; 1982 — *C. staminosa* Davis & Sorger and *C. stapfiana* Davis & Sorger, both in Anatolia; 1984 — *C. arenaria* A. Calström, Aegean Islands, and *D. sheilae* Kit Tan, Arabia; 1986 — *D. cilicicum* Davis & Kit Tan and *D. munzianum* Davis & Kit Tan, again both in Anatolia; 1987 — *C. lorestanica* Iranshahr and *C. kandaharica* Iranshahr in Iran and Afghanistan respectively; 1988 *D. gueneri* Davis, Anatolia. The preceding list refers only to the Irano-Turanian Region, and does not include the numerous species described by W.T. Wang for China in studies not easily accessible to Western European scholars).

The second article in this systematical block is a review of *Delphinium* in California, U.S.A., which constitutes a good example of the ecological approach to more detailed research into what have traditionally been considered "well studied" floristic regions. Alongside it, the genus *Aconitella* and the annual species of *Delphinium*, which had warranted little attention until recently on account of their small numbers, are studied from an evolutionary point of view which provides a number of interesting clues to understanding the phylogeny of the whole tribe through its most highly evolved representatives.

Further on, a third group of articles shows how partial approaches using highly specialized techniques, such as electronic microscopy and high resolution chemical analysis,

No cal dir com la micromorfologia de les granes, que en aquest volum és tractada en relació amb el gènere *Aconitum*, ha estat la base per al primer sistema complet de *Delphinium* (MALYUTIN, 1987), després de la clàssica monografia de HUTH (1895). Ni que els alcaloides diterpènics caracteritzen de manera molt ben definida la tribu *Delphineae* en el conjunt de tribus de les *Ranunculaceae* (TAMURA, 1962).

Finalment, els dos darrers articles fan ressò dels dos camps de la Botànica Aplicada on la tribu *Delphineae* té més incidència. D'una banda l'aspecte sanitari i toxicològic i, de l'altra, l'horticultura ornamental, que ha arribat a generar una *Delphinium Society* de puixança envejable.

En el capítol de regregraments ens cal, primerament, agrair a **Collectanea Botanica** aquesta plataforma de trobada, en nom dels autors, en particular, als Drs. J.M. Montserrat i A. Susanna. La tasca d'edició ha estat compartida amb el Dr. Àngel Romo. La Sra. Jacqueline Hall, ha corregit i traduït els textos en anglès. El P. Manuel Laínz ha revisat el text en llatí amb la seva característica celeritat i bona feina. Als revisors, que han volgut mantenir l'anonimat, ens cal agrair-los llur important tasca de millorar els originals.

CÈSAR BLANCHÉ

Barcelona, novembre de 1990

make it possible to produce new data of great systematical significance. It is well known that seed micromorphology, which in this volume is examined with reference to the genus *Aconitum*, has provided the basis for the first complete system of *Delphinium* (MALYUTIN, 1987) since the classical monograph by HUTH (1895). It is equally well known that diterpenic alkaloids provide a very precise characterization of the tribe *Delphineae* within the various tribes of *Ranunculaceae* (TAMURA, 1962).

Finally, the last two articles highlight the two fields of applied Botany of most relevance to the *Delphineae* tribe: on the one hand, that of health and toxicology, and on the other, that of ornamental horticulture, which has given rise to a remarkably active *Delphinium Society*.

Under the heading of acknowledgements, we must first offer our thanks, on behalf of the authors, to **Collectanea Botanica**, and especially Drs. J.M. Montserrat and A. Susanna, for providing this opportunity for an exchange of views. My task as editor was shared with Dr. Àngel Romo. The English texts were revised and translated by Jacqueline Hall. Father Manuel Laínz corrected the Latin texts with his usual speed and thoroughness. And finally we wish to thank the revisers, who have preferred to remain anonymous, for the important work they did in improving the originals.

CÈSAR BLANCHÉ

Barcelona, November 1990

Bibliography

- DAVIS, P. H. (1965). *Delphinium*. In: DAVIS, P. H. (Ed.), *Flora of Turkey and the East Aegean Islands*, vol. 1. University Press, Edinburgh. pp: 108-119.
- HUTH, E. (1895). Monographie der Gattung *Delphinium*. Bot. Jahrb. Syst. 20: 332-499.
- MALYUTIN, N. I. (1987). The system of the genus *Delphinium* L. based on the morphological features of seeds. Bot. Žurn. (Leningrad) 72: 683-693.
- PAWLOWSKY, B. (1964). *Delphinium* L. in: TUTIN, T. G. & AL. (Eds.), *Flora Europea*, vol. 1. Cambridge University Press. Cambridge.
- TAMURA, M. (1962). Taxonomical and Phylogenetical consideration of the *Ranunculaceae*. Acta Phytotax. Geobot. 20: 71-81.
- TAMURA, M. (1967). Morphology, Ecology and Phylogeny of the *Ranunculaceae*, VI. Sci. Rep. Univ. Osaka 16: 13-35.
- WANG, W. T. (1979). *Delphinium grandiflorum*. L. in: *Flora reipublicae popularis sinicae* (27): 445. Pekini.